

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12—pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

REFORMÁTUS NŐSZÖVETSÉG

Az 1943—44-es munkaévad kiemelkedő eseménye egyházkerületünk életében a nőszövetségek megalkulása. Előbb az egyes egyházközségek kebelében bontakoztak ki a helyi nőszövetségek; majd az egyházmegyei összefoglaló szövetség következett; az elmúlt hét folyamán aztán Debrecenben ünnepélyes keretek között megalakult az egyházkerületi nőszövetségi szerv. A jövő héten pedig Budapesten meg fog alakulni az országos legfőbb szervezet, mely bizonyára az egész ország hasonló szervezeteit átöleli és irányítani fogja.

Nagyjelentőségű dátumok ezek, amelyek mellett nem mehetünk el hűvösen és szótlánul. Meg vagyunk győződve arról, hogy ezekre a dátumokra valamikor még tiszteletadással fognak visszatekinteni azok, akik nyomdokunkba lépnek. Meg vagyunk győződve, hogy ennek az egyetememes magyar református megmozdulásnak messze kisugárzó, éltető hatása: gazdag áldásokat fog hozni reánk.

Erdély példája. Debreceni visszhang

A nőszövetségek létrejövételének indítóoka oda vezethető vissza, hogy Erdély felszabadulása után nyilvánvalóvá vált mindenek szeme előtt az a gondviselészerű nagy munka, melyet a megszállott Erdély magyarsága körében közel két évtizeden át, az ott egyetemlegesen megalakult s impozáns erővel felvirágozó magyar református nőszövetség Isten akaratából elvégezett. Az egyházi életnek s a magyarság összefogásának hatalmas eszköze lett ez a szövetség. Mintha a Bethesda-tó vize pezsdült volna meg angyalszárnyak érintésétől. A szívek összedobbantak. A templomok megteltek. Az iskolák felvirágoztak. A magyar öntudat lelke magasra lángolt.

A történeti hűség okáért meg kell állapítanunk, hogy a csonka hazában először Debrecenben lobbant fel a szent láng, ahol az egyetemi (nagyerdei) egyházkerület kebelében Dr. Makkai Sándorné, volt erdélyi püspök neje hívó szavára sereglettek össze a lelkes

asszonyok s alakították meg az első nőszövetséget. Utána, ugyancsak a múlt év őszen, mondhatni napokkal később, a debreceni kistemplomi egyházrész nőszövetsége bontotta ki a zászlót. 1943 karácsonyáig a debreceni összes egyházrészekben megalakult a nőszövetség. Debrecenre, mint „*hegyen épített városra*” tekintett fel mindig az egész Tiszántúl s meglepően rövid idő alatt talpra állottak egyházkerületszerte a gyülekezeti nőszövetségek. Bizonytalán Isten Lelke indította és irányította ezt a szent munkát. Az előfeltételek megvoltak hozzá; hiszen a legtöbb gyülekezetben volt valamilyen női tömörülés az egyház védőszárnyai alatt és az Isten Országá építéséért. Ha más nem: egy-egy csöndes bibliakör vagy házi istentisztelet, hamu alatt lappangó parazsat rejtett. Ennek a tüze egy-kettőre lángra lobbant s bevilágított a nagy magyar éjszakába.

Bibliai alapok

A nők Isten ügye körüli tömörülésének megvanak a bibliai fundamentumai; ezekről meg ne feledkezzünk. Csak a kiemelkedőbb gránitoszlopokra hadd mutassunk reá.

A Mózes II. könyve 15. részében azt olvassuk, hogy amikor a választott nép csodálatosan megszabadult Egyiptomnak földéről, a szolgaság házából, amikor „*szárazon menének át a tenger közepén*”, az ő ellenségeik pedig a hullámsírba veszték: akkor éneklé Mózes ezt az éneket, mondván: „*Éneklek az Úrnak, mert fenséges ő, lovat lovasával tengerbe vetett*” (1. v.). És íme, Mirjám prófétaasszony, Áronnak nénye „*dobot vőn kezébe, és kimenének utána mind az asszonyok dobokkal és táncolva. És jelele nékik Mirjám: Énekeljete az Úrnak, mert fenséges ő, lovat lovasával tengerbe vetett*” (20., 21. v.).

Mi volt ez, ha nem a nők szövetsége, egy boldog nemzeti öröm hatása alatt, mely a Mózes szívében és ajkán megszületett örömeiket átvette, karénekké szélesítette s az Úr oltárára röpitette, mint a lélek tiszta és megszentelt áldozatát.

Emlékezzünk arra a megragadó újszövetségi jelenetre, melyet Lukács ev. VIII. r. 1—3. verseiben találunk megörökítve. Földi pályafutása kezdetén, az Isten Fia Galileában és a szomszédos vidékeken, széjjeljár vala „*városként és faluként, prédikálván és hirdetvén az Isten országát, és vele a tizenkettő, és némely asszonyok, akiket tisztátalan lelkektől és betegségekben gyógyított meg: Mária, aki Magdalénának nevezetik, kiből hét ördög ment ki, és Johanna... és Zsuzsánna, és sok más asszony, kik az ő vagyonukból szolgálnak neki*”.

Egészen bizonyos, hogy ezek a nők nemcsak alkalmi útitársai voltak az Isten Fiának. János ev. XIX:25. verséből, valamint a XX:1. verséből tudjuk, hogy Mária Magdolna ott állott a Jézus keresztyén alatt is; és húsvét reggelén tanúja volt az Úr feltámadásának. Lukács ev. XXIV:10. szerint Mária Magdolnával együtt Johanna és Mária a Jakab anyja is, hírnökei voltak az Úr feltámadásának „*és egyéb asszonyok övelők*”.

Pál munkatársai

Pál apostolnak több levele csillog nagy női nevek megörökítése által. Ezek a nők mind az Isten Országának munkásai voltak s nem állottak egyedül vagy elszigetelve a szent munkában. Mily megható, ahogyan Pál Fébét ajánlja a római gyülekezetnek. „*Fogadjátok őt az Urban, szentekhez illendően, és legyetek mellette, ha valami dologban rátok szorul. Mert ő is sokaknak pártfogója volt, nékem magamnak is*” (Róm. XVI:1—2. v.). Ugyanebben a részben emlegeti még Pál Priscillát és Akvilát, „*kik nékem munkatársaim Krisztus Jézusban, akik az én életemért a saját nyakukat tették le; akiknek nemcsak én mondok köszönetet, hanem a pogányok minden gyülekezete is. És köszöntétek azt a gyülekezetet, amely az ő házukban van* (3—4. v.). Majd a 6. versben így folytatja: „*Köszöntétek Máriát, aki sokat munkálkodott körülöttünk*”.

A Timotheushoz írott első levél III. r. 8—13. verseiben a diakónusokról és azok feleségeiről tetteik említés. Ezekből nyilván kitetszik, hogy a diakónusokkal együtt az ő hitveseik, sőt az ő egész házuk népe: Isten szolgálatában állottak.

Egy bibliakutató véleménye

Dr. Gladden Washington, a kolumbusi (Ohio, U. S. A.) kongregacionalista gyülekezet lelkipásztora, kiváló bibliakutató, a páli levelekben emlegetett nőkről ezt mondja: „Pontosan nem lehet megállapítani, hogy ezeknek a nőknek, akiket Pál említ, mi volt a hivatalos teendőjük. Pál intése az ellen, hogy a nők nyilvánosan tanítsanak, nem összeférhetetlen azzal a feltevéssel, hogy az őskeresztyén gyülekezet a nőket zajtalan jótékonyági munkára alkalmazta. Azokon kívül, akik hivatalosan állottak a gyülekezettel kapcsolatban, számosan vannak említve, kiknek a gyülekezet munkájában való hathatós szolgálata: nagy elismeréssel van feljegyezve. Dorcaszt jótetteiért s a tagoknak nyújtott segítségeiért nagyon szerette a gyülekezet; Priscilla, az Akvila neje, férjével együtt készítette a lelkipásztori munkára Apollóst... A Filippibeliekhez írott levélben utalás van azokra a nőkre, „*akik az evangéliom dolgában együtt viaskodtak velem*... (Fil. IV:2—3. v.)

Európában az első keresztyén gyülekezet számára egy Lídia nevű asszony megnyitotta házát Pálnak és útitársainak (Csel. XVI:14—15). Ezek közül egyről sem lehet megállapítani, hogy hivatalosan alkalmazott nők lettek volna: de a gyülekezet munkájában fontos részük volt. Annak ellenére, hogy a társadalmi viszonyok ennek nem kedveztek: a gyülekezet a buzgó, hívő asszonyoknak a munkából részt adott...”

Mai helyzetkép

Az apostoli kor asszonyainak és leányainak sok nagy áldozata bizonyosan fel van jegyezve Isten kezében. Utánok hosszú sor következik; nem győzőnk őket felszámolni; a sor vége ideérkezik egészen közel hozzánk. Láttokra lelkünk mélyéből kérdések hajnallanak:

Nézzünk be a templomokba, kiket látunk ott túlnyomó számmal a padosorokban? Nézzünk be a vallásos estekre, bibliaórákra, szeretetvendégségekre: kik vannak ott és sáfárkodnak fölényes számmal? Látogassuk meg a vasárnapi iskolákat: kik tanítanak és szolgálnak ott a legkisebbek között a legnehezebb munkatéren? Figyeljük meg, kik szokták meglátogatni, irgalmas samaritánus módjára a betegeket, nyomorultakat, özvegyeket és árvákat? Kik vesznek oroszlánrészt egy-egy jótékonyági akcióban?

Mindenik kérdésre egy a válasz: a nők.

...Így volt ez tegnap és tegnapelőtt... És így van-e ma is? És így lesz-e holnap és holnapután?

Manapság, a második világháború kellős közepén csodálkozhatunk-e rajta, ha a női lelkek bezáródnak, mint a mimózavirág? Meglep-e, ha ezernyi rendkívüli gondjuk és bajuk közepette oly sokan azt felelik a hívő szóra: nem érek reá! Zokon vehetnők-e, ha még a vágyó jobb lelkek is azt mondják: nem tudom, mint kell cselekednem; nem tanítottak ilyesmire; nem neveltek reá; egy-egy túlszűfolt programmú konferencia nem szántott elég mélyen a lelkeimbe...

Meg kell hallgatniok az órállóknak ezeket a kifogásokat. De a Szentlélek abban az órában meg fogja tanítani őket, hogy mit válaszoljanak... Mondják azt erőteljesen, hogy a kifogásokból pedig meg nem élünk és a magukat vonogatók még soha egy lépéssel sem vitték előre az Isten Országának ügyét. „*Tett halála az okoskodás*”, mondja Madách... „*Lenni, vagy nem lenni, ez itt a kérdés*”, mondja Hamlet, és mondhatjuk vele mi is.

Programmtöredék

Ezek után a nőszövetség munkájáról óhajunk szerény képet alkotni.

Aki a nőszövetségben dolgozni akar, annak legelső teendője az legyen, hogy munkálkodjék hűség- és önfeláldozóan a tulajdon családjának körében. Elgondolhatnók-e, hogy a Lukács ev. VIII. részben említett, Jézust elkísérő asszonyok, vagy a Pál apostol hűséges munkatársai odahaza hitvány, felületes házimunkát végző, tisztátalan egyének lehettek volna? Vajjon az Úr ilyesvalakit megtúrt volna az ő közelében? Hiszen azt olvassuk, hogy tisztátalan lelkektől és betegségekben gyógyította meg őket; sőt magdalai Máriából hét ördögöt űzött ki... Legyenek tehát a nőszövetség tagjai odahaza hűséges

hitvestársak és édesanyák. Teremtsenek maguk körül olyan légkört, amelyben „a Leghűségesebb Barát” mindig jól fogja érezni magát. „A ti szelídlélkűségetek ismert legyen minden ember előtt. Az Úr közel” (Filip. IV: 5).

De lépjen ki a nő a házi tűzhely mellől. Őreá ma az Isten Országának szüksége van. Jelenjen meg az Isten házában mindenekelőtt. Csendüljön fülébe a régi német példaszó, mely az anyák tisztét ezzel a három K betűvel jelöli meg: „Kinder, Kirche, Küche.” A templom mellett hangsúlyoznunk kell a Bibliakört. A nőszövetségi munkának ez az iskolája. Itt kapunk programot. Itt leszünk „együttmunkálkodó szolgák” (II. Kor. VI: 1).

Misszió és irgalmasság

Legyen a nőszövetség tagjaiban missziós lélek. Hivogassanak és hivogassanak az Isten házába és Bibliakörbe. A tanítványokról fel van jegyezve az evangéliumokban, hogy egymást hivogatták. Egészen bizonyos az, hogy a Jézus állandó útítársaságát képező nők is azért voltak oly szép számmal és azért tartottak ki mindvégig az Úr mellett, mert egymást hivogatták. Gyermeküket pedig ölükben vitték Jézus-hoz és boldogan helyezték az Ő ölelő karjaiba.

Gyakorolják a nőszövetség tagjai az irgalmasságot. Sohase feledjék el azt, hogy a Jézus nyolc boldogsága két részre oszlik. Az első rész arról szól, hogy a keresztyén lélek (tehát a női lélek is!) hogyan töltökezzék lelki szegénységgel, bűnbánattal, szelídséggel, igazsággal; a második részben az Úr elküld bizonyoságátételre s ezek rendjén az első lépés az irgalmasság útjára vezet. Ezt pedig az a Jézus mondja, aki önmaga volt e világ Nagy Irgalmas Samaritánusa.

Csendes munka

Mindenekfelett és mindenekben pedig a nőszövetségi munka: csendes munka kell hogy legyen. Idekívánkozik Pál igéje: „És becsületbeli dolognak tartsátok, hogy csendes életet folytassatok, saját dolgaitoknak utána lássatok és tulajdon kezeitekkel munkálkodjatok, amiként rendeltük néktek” (I. Thess. IV: 11. v.).

*

Az evangéliumokban a legrövidebb és mégis legmegragadóbb párbeszéd az, amikor Jézus azt mondja: „Kövess!” És a megszólított egyén ezt feleli reá: „Követlek, Uram!”

Szívből kívánom, hogy ez legyen a tiszántúli református nőszövetségek jelgéje és programja.

Uray Sándor.

A tiszántúli református egyházkerületi nőszövetség megalakulása

Főtiszteletű püspök úr, mint már jeleztük, az egyházkerületi nőszövetség megalakítása céljából, folyó évi február hó 2-án d. e. 8 órára, a Kollégium kistanácstermébe alakuló értekezletet hívott össze.

Ezen megjelentek az előzőleg már megalakított egyházkerületi nőszövetségek elnökei és kiküldöttei, továbbá Dr. Makkai Sándor theol. professzor és felesége, Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző és felesége, Uray Sándor debreceni h. lelkészelnök és felesége, Vadai Béla bihari esperes és Tamás Ferenc egyházkerületi missziói előadó.

Az alakuló értekezletet főtiszteletű püspök úr megnyitó áhítata vezette be, Péter I. levele III. rész 1—6. versei alapján.

Püspök úr megnyitó áhítatának főbb gondolatai: „Asszonyok tükre.”

Úgynevezett modern gondolkozású embereknek régóia botránkyó a szemében ez az ige és a hasonló, ahol az újszövetségi szentírás az asszónynak a férjével szemben való *alárendeltségét* hangoztatja — lényegileg abban az ókori társadalmi alárendeltségi keretben, ahová tartoztak a *rabszolgák is*. (V. ö.-2: 18. és „hasonlóképpen...”) Itt sem csak engedelmességről, hanem *alárendeltségről* beszél a görög ige — éppúgy, mint az *Ef. 5: 21 skk.*-ben.

De ez csak azt bizonyítja, hogy az Evangélium a világ életében s különösen a társadalmi rendben *nem akart csákány és dinamit lenni, hanem só és kovász*. Nem rombolni és robbantani akart, hanem belülről átalakítani és áthatni. Kimondta a nagy elvet: *Krisztusban nincs férfi, sem nő* (Gal. 3: 28), sőt, „*sem férfiú nincs asszony nélkül, sem asszony férfiú nélkül az Úrban*” (I. Kor. 11: 11), de egyébiránt nem nyúlt a pátriarkális társadalmi rendhez, amely az asszony jogi és erkölcsi személyiségét csak bizonyos tekintetben helyezte a rabszolgáénak fölébe, de a férfiénak *nagyon sokkal* alája. A társadalmi fejlődés azután jórészt épp az Evangélium hatásá alatt, jóformán teljesen megszüntette ezt a pátriarkális alárendeltségi viszonyt — bizonyos tekintetben még *tűzba menve is*, mert keresztyéni szemmel nézve természeti jog és isteni rend alapján kétségtelen, hogy a családi életben a férfi van rendelve a nő irányítójaul és nem megfordítva.

De hogy a nő alárendeltsége, illetve vezetésre bizott volta keresztyén szempontból nem értéktelenebb a férfi fölérendeltségénél, illetve vezető voltánál, azt éppen igénk mutatja világosan. Isten Lelke ugyanis épp ezt az *alárendeltséget* tünteti fel itt úgy, mint aminek különleges *missziói célja* van, amelyet Isten kifejezetten a keresztyén asszonyokra, hitvestársakra bizott.

Ez pedig ez: *szó nélkül* nyerni meg az Igének azokat, akik annak nem hisznek, a benne való hitben meginganak. Az Újszövetség is tud élőlőszóval bizonyoságot tévő asszonyokról (samaritai nő, feltámadást hirdető asszonyok, Priscilla, Filep ev. négy szűz próféta leánya), de az igazi felülmúlhatatlanul evangéliumi női magatartás a *hallgatás*, a bűnös nőé és a megváltott hálás nőé (megkenés).

Ezt fejti tovább Péter: *a nő jellegzetes missziói tevékenysége is hallgatagon* kell hogy folyjék. A szívbe befogadott és onnan kisugárzó Igének, a belső embert a maga képére és hasonlatosságára formálni kezdő krisztusarcnak *hallgató ereje ellenállhatatlan*. *A férfi a fej?* Igen, de a fej értelmi ereje már régen felmondta a szolgálatot, amikor a szívnek még van — s tán

döntő — mondanivalója. „Le coeur a des raisons que la raison ne connaît pas...”

Amikor a szívbe rejtett belső emberről, az elpusztíthatatlanul szelid és csendes lélekről beszél, ezzel nem *l'omposságra* akar tanítani, csak arra, hogy keresztyén nőnél a külső csín, ékesség, szépség, csak hordozója, de nem eltakarója és pótlója lehet a belső sugárzásnak.

Ezt a háborút *szájjal* éppúgy vívják, mint fegyverekkel. És adatek néki „nagyokat szóló száj” (Dán. 7:8, 11, 20). A beszédek célja a fanatizálás és a megfélemlítés. Nem tudni, mikor fog elhallgatni az utolsó száj és eldőrdülni az utolsó fegyver. De az bizonyos, hogy a fanatizálás és a megfélemlítés áradatában a férfiak egyre jobban sodródnak. A *nők kiváltsága marad: hallgatva jót cselekedni és szelíden, csendesen, elpusztíthatatlanul semmi rettentéstől nem félni.*

Minden elpusztulhat, csak kettő nem: *a földbe rejtett vetés és a szívbe rejtett Ige.* Ott, ahol asszonyok Krisztus nevében munkálkodnak az egyházban, erről gyökerezik meg és erről terjed tovább-tovább a bizonyosság...

Püspök úr megnyitó áhitata után, Pilder Mária a nőszövetség országos titkára tartott előadást.

Pilder Mária előadásának vázlatja.

Református nőszövetség

Nő. Mi az Isten által a nőnek kirendelt vonalon és tisztán akarunk dolgozni és azokat az erőket és kegyelmi ajándékokat akarjuk az egyház szolgálatába állítani, amelyeket Ő éppen a nőknek adott. Ez a kegyelmi ajándék a női szív nagy szeretetre való képessége, az ebből fakadó szolgálatkészség, a szeretetszolgálatban megnyilvánuló ügyessége, leleményessége, fáradhatatlan buzgalma és önfeláldozása. Ezeket az ajándékokat és erőket nem nélkülözheti az egyház, ha élni akar, ha a nehéz időkben meg akar tartatni és be akarja tölteni a maga feladatát.

Református. A bűneset folytán minden Istentől kapott ajándék és erő megromlott az emberben, eltorzult, visszajára fordult és használhatatlanná lett Isten céljaira. A megromlott embert csakis a Krisztus váltsága gyógyíthatja, igazíthatja meg és teheti újból Isten gyermekévé és hasznos eszközzé Isten kezében. Azért a református nőszövetség első feladata a nőket az Ige köré gyűjteni, az Ige alá állítani, hogy a Krisztus megszólíthassa és megtalálhassa őket, hogy újjászüljön a női szíveket és megtöltse isteni szeretetnek erejével. Hogy aztán ezek a megújult és Krisztusnak átadott női szívek hálából teremjék az új élet gyümölcsét: a szeretet szolgálatát a gyülekezetben. Azért kijelentjük, hogy csak olyan női alakulatot ismerünk el a gyülekezetekben „református nőszövetség”-nek, amely egy *bibliakör* köré csoportosul és ezzel kapcsolatban végzi a maga szeretetmunkáját a gyülekezetben.

Szövetség. Ennek a szónak bibliai megokolása az, hogy az evangélium azt tanítja, hogy az egyház a Krisztus teste s az egyes keresztyének „Krisztus testének tagjai”. Tehát *egy* ember magában nem lehet

keresztyén, hanem csakis másokkal együtt, velük egy élő szerves közösségbe kapcsolódva. Azért gyűjtjük egybe asszonyainkat „szövetség”-be a gyülekezetben, hogy ezt az evangéliumi gondolatot kiábrázoljuk. De *egy* gyülekezet magában sem élhet meg ugyanebből az okból, hanem csakis a többiekkel együtt. Így csak természetes, hogy az egyes gyülekezetek nőszövetségeit összekapcsoljuk az egyházmegyei nőszövetség magasabb egységébe s ezek viszont összefornak az egyházkerületi nőszövetség egységébe, míg végül kialakul az országos nőszövetség. Ez a gyülekezetekből kiinduló fölfelé való szerves kiépülés a szervezés egyetlen helyes, egészséges és természetes útja. Ugyanakkor elindul egy felülről való ellenáramlat is: a legfelső tagozatból kell kiindulnia az irányítás, segítés, erősítés nagy munkájának, amely lefelé szétágazva áthatja, összefogja és munkaképesé teszi az egész szervezetet, le az egyes gyülekezetek munkás életéig. Az alulról való fel- és kiépülés és a felülről való irányító segítség kettős folyamatának szüntelen együttműködő ereje és lendülete adja meg a nőszövetségi munka egészséges fejlődésének és kibontakozásának áldott lehetőségét.

*

Pilder Mária előadása után Tamás Ferenc missziói lelkész javaslatot tett a megalakulásra. Ez alapon tiszteletbeli elnökké választották D. Dr. Révész Imrénét, püspökünk feleségét és Papp-Szász Lajosnét, a bihari egyházmegyei gondnok feleségét. Elnöknő lett Dr. Makkai Sándorné, theol. professzor felesége. Alelnökök lettek: Dr. Ferenczy Károlyné, az egyházkerületi főjegyzőnk felesége és Uray Sándorné, debreceni lelképásztor felesége. Előadó-titkár: Tamás Ferenc missziói lelkész.

A megválasztott elnöknő ezután püspök úr mellett elfoglalta az elnöki széket s a következő beszédet intézte a jelenlevőkhöz:

Részlet Makkai Sándorné elnöki székfoglaló beszédéből

Mélyen tisztelt Értekezlet!

Nem akarok érzelmeim részletezésébe bocsátkozni, ahogy itt állok a kerületi nőszövetség megalakuló értekeztén. Annyit mégis meg kell mondanom, hogy döbbenve látom felhatalmasodni a munkát és ugyanakkor éreznem kell gyengécséget. Nehéz időkben dolgoztam Erdélyben; az élet azóta még nehezebbé vált, a nőszövetségi munka sem lett könnyebb, így aztán megfáradva érkeztem el ide. De a nőszövetségi munkát annyira fontosnak és nélkülözhetetlennek tartom, hogy csak úgy egyszerűen, lelkiismeretfurdalás nélkül nem tudok elállni mellőle. Szükségem van arra a munkábaállítás előtt, hogy Isten parancsának, kényszerítő elhívásának érezzem megbízatásomat, különben visszariadnék...

Tudom, mire vállalkoztam. Kemény erdélyi munkámat nem feledtem el még, tudom mi vár itt is az úttörőre, a kezdeményezőre. Teljes szívemből, őszinte lélekkel ajánlom fel tehát munkakészségemet, barátságomat, szeretetemet, segíteni akarás-

mat nektek munkatársaim, és kérlek viszonzátok ti is szeretettel, barátsággal és legyetek segítőtársaim, igaz testvéreim a reánk váró nagy munkában. Minden tapasztalatom, tudásom semmit érő, meddő dolog maradna a ti segítségetek nélkül. Közvetlenül akarok veletek kapcsolódni, hogy a ti ember- és tájismeretetek és elért lelki eredményeitek gazdagítsanak meg engem és alkalmassá tegyenek arra, hogy a nőszövetség nagy gondolatát elültessük itt a szívekben, megteremtsük a nagy református nőszövetséget, amely egybekapcsolja az összes egyházközségek és megyei tagozatok útján valamennyi református magyar asszony szívét egy közös nagy cél érdekében. Szolgálni egyházunkat minden módon, ami asszonyoknak megadatott!

Nyitott szívvel állok előttetek, kinyújtott kézzel, nyíssátok meg ti is szíveteket felém és fogadjátok el kézszerítésem, ami egybekapcsol minket testvéreként és igaz munkatársakká tesz bennünket!

Igy összefogva, az egész kerületben olyan áldásos munkát végezhetünk, hogy püspök urunknak nem lesz gondja velünk, dolgozó asszonyokkal. Kovászai lehetünk minden jónak a reánk bízott területen és megalakítva mindenütt a nőszövetséget, a kerületben olyan hatalmas lendületet adhatunk asszonyaink lelkén, munkáján keresztül az egyházi életnek, hogy nem lesz annyi álmos gyülekezet, közömbös református társadalom és vallásával nem törődő egyháztag. Nem fogunk mögötte maradni más területek nőszövetségi munkájának, szentül fogadjuk! Most az alakulás nehézségében lesznek még zökkenők, de tapintattal és buzgó munkával, szeretettel át fogjuk hidalni ezeket a bajokat. Nem vagyunk egyedül, Isten segítsége mellett biztosíték munkánk sikeréhez a főtiszteletű Püspök úr és jelenlévő egyházi vezetők, pártfogó, tanácsadó segítsége.

A munka súlya az egyházmegyei elnöknők női vállára van helyezve, minden tisztelet adassék meg nekik, de az övék lesz a boldog öröm is, ha egyházközségeik szép eredményéről beszámolhatnak majd elnöknői konferenciáinkon. Erről bővebben fogok majd a tárgyalások rendjén szólni. De mindenesetre meg kell állapítanunk, hogy az egyházmegyei elnöknők munkája folytán emelkedik vagy csökken a református nőszövetség helyzete kerületünkben. De örömben vagy gondban ott állunk majd mi, református nőszövetséges asszonyok az Úr Jézus előtt és tőle várjuk, hogy mutasson utat nekünk, tegye munkánkat áldottá, gyümölcsözővé.

Mi most mindnyájan együtt megköszönjük a püspök úrnak a megtisztelő megbízást és ígérjük: isteni parancsnak, elhívásnak tekintjük ezt a felkérést és úgy is engedelmeskedünk neki. Minthogy másként nem tehetünk, Pál apostollal mondva: „jaj nekünk, ha az evangéliumot nem hirdetjük” asszony módra, asszonyi szerető szíveken át, de szent kénytelenségből. Bizonyosságot kell tennünk az élő Krisztusról, úgy kell élnünk, úgy kell nőszövetségi munkánkban forgolódunk, hogy meglássuk rajtunk Krisztus vezetése. Ha a Krisztus szerelme fog szorongatni minket, azt tartja fogva lelkünket, szívünket az ő szeretete gyújtotta fel: akkor nem lesz nehéz a munka. Csak engedelmeskednünk kell Neki, nem kell a mi véges eszünkre, lankadó erőnkre, kihűlő buzgalmunkra támaszkodnunk; ő lendít min-

ket, ő ad erőt, kitartást nekünk és ő áldja meg és teszi gyümölcsözővé a munkát!

Magam és munkatársaim ezennel elvállaljuk a kerületi nőszövetség megszervezését és kérjük főtiszteletű Püspök urat, adjon megbízást nekünk, hogy megkészítendő ügyrendünk alapján és autonómiánk elismerésével, illetve jóváhagyásával a munkát minél sürgősebben megkezdjük!

*

Az egyházkerületi nőszövetség alakuló értekezletét bezáró biblíamagyarázat vázlatja.

Tartotta: Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző.

(A belső ember.)

Alapige Ef. 3:13—17.

Az efézusi levélről tudjuk, hogy — mint még másik három a Pál levelei közül — a római börtönben született. A legelső gondolat, ami a felolvasott levél-szakasz nyomán megragadja a lelkünket az, hogy írója a nyomorúságban, a teljes kiszolgáltatottság állapotában, halál árnyékai között ülve sem magára gondol, nem magát akarja a figyelem, az érdeklődés, a részvét középpontjába állítani. Ő tud másokra gondolni és ő imádkozik másokért, akik pedig napfényben járnak s talán csak hírből ismerik a nyomorúságot. Ez a Krisztusnak átadott élet sugárzó ereje, a Krisztusban megvigasztalt és megáldott szív csodálatos hősiessége. Külső nyomorgatás állapotában, halállal szembenézve is áldássá tud lenni mások számára. „*O pectus heroicum, quod ex carcere et morte ipsa suggerebat aliis consolationem, qui extra periculum erant!*” (Kálvin.)

Pál imádságának tárgya a belső ember. Ismerjük az Igéből, de ismerhetjük saját vívódásainkból is, ahogy ismerte Pál apostol is, a külső és a belső ember között lévő feszültséget. A külső ember, a természeti ember büntől megrontott ember. Csak a belső ember gyönyörködik az Isten törvényében. A külső ember, a természeti ember uralkodni akar, csak a belső ember tud szolgálni. *Belső ember nélkül nincs keresztyén személyiség, nincs keresztyén gyülekezet, nincs keresztyén munka.*

Hogy születik a belső ember? „*Nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Istennek ígéje által*” (I. Péter 1:23). Ezért központja, éltető gyökere minden missziói munkának az Ige. Nem a mi erőfeszítéseink, akarásunk, szervező munkánk eredménye, hanem a Szent Lélek ajándéka. Ezért kell a missziói munkában önmagunkon túljutva és a saját elképzeléseinkkel, csálhatatlannak hitt módszereinkkel leszámolva, mélyebben, forróbban és rendszeresebben imádkozni. Istent engedni inkább szóhoz, mint magunkat.

A belső embernek azonban nem elég csak megszületnie. El kell jutnia az érett férfiúság állapotára. Az efézusi keresztyénekért így imádkozik Pál: „*meghajtom térdeimet a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja előtt... hogy adja meg nektek az Ő dicsősége gazdagságáért, hogy hatalmasan megerősödjétek az Ő Lelke által a belső emberben*” (14, 16. v.).

Mi különbözteti meg a csecsemőt a felnőtt embertől? Itt most csak két megkülönböztető vonásra mutatok rá. A csecsemő ösztön-életet él, a felnőtt

ember tudatos, fegyelmezett. A csecsemő mások dajkálására rászorult passzív lény, a felnőtt mások szolgálatára alkalmas, cselekvőképes valaki. A keresztény életnek is megvan a csecsemőkora (I. Péter 2:2). De ki kell nőni a csecsemőkorból. El kell jutnunk abba az állapotba, amelyben egyre tudatosabban és boldogabban engedelmeskedünk Istennek, amikor ezért minden vonatkozásban egyre jobban megvilágosítja értelmünket, hatalmába veszi, megtisztítja és megszenteli szívünket, megfegyelmezi akaratomkat Istennek, amikor egyre alkalmassabbakká leszünk Isten kezében a másokért való életre és szolgálatra, mert nincs öncélú kereszténység. Amikor egyre jobban kiábrázolódik bennünk a Krisztus (17. v.).

A világ nem a szavainkra kíváncsi, hanem az életünkre. Jézust akarja látni, nem minket, mint a jeruzsálemi ünnepre felment görögök. Csak akkor leszünk alkalmasak a missziói munkára s a nőszövetségi munkának is csak akkor lesz értelme és áldott eredménye, ha átadott életet Őt sugározzák és teszik láthatóvá. Vegyük szívünkre a nőszövetségi munkában is a hindu Gandhi figyelmeztetését, amit ő Stanley amerikai misszionáriusnak mondott: „*Beszélgetek kevesebbet róla és mutassatok fel többet belőle!*”

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

A hajdúszoboszlói egyház a múlt évben, felhasználva a pénzbőséget, rendezte régi adósságait, sőt még több, mint 25.000 P betétet tartalékoló létezőtalmi és más előfordulható rendkívüli kiadások fedezésére. Tetemes összeget hajtván be a hatóság a kintlevő régi egyháziadó-hátralékokból és bérletekből s eladván az egyház egy üres telkét, teljesen visszarakta az alapokból elköltött 15.000 pengőt, kifizette váltóadósságait, az Országos Tanítói Nyugdíjintézetnél felgyűlt 26.527 P nyugdíjilleték-hátralékot, a Protestáns Tanítói Internátus-alaptól felvett 12.000 P kölcsönt. Rendkívüli épületjavításokra tetemes összeget költött, szegény iskolás gyermekek felruházására 10.000 pengőt fordított és az egyházi és iskolai alkalmazottaknak karácsonyi segélyt folyósított. Az elért szép eredményért a presbitérium egyhangúlag elismerését és köszönetét fejezte ki Békéty Lajos lelkésznek s felkérte, hogy hajlott kora ellenére az elnöki teendőket továbbra is végezze.

Hajdúszoboszlón a Református Szeretetszövetség részére 2648 pengőt gyűjtött Kiss Antal taggyűjtő lelkész. A Bibliakörök négy saját árvát gondoztattak a földesi és hajdúnánási árvaházaiban a Szeretetszövetségnek, a kikkel karácsonykor teljesen felruháztak és azóta is élelmszereket gyűjtöttek az árvák részére. Hajdúszoboszló város közgyűlése három hadiárva gondozását vállalta és 100 P adományt szavazott meg a Szeretetszövetség céljaira. Az ünnepi legátusok részére 40-40 pengőt, a főiskolai szenior részére 50 pengőt folyósít megjelenésük alkalmával a városi pénztár. Az egyház pedig 160-160 pengőt ad a legátusoknak és 50 pengőt az ősi gyakorlat szerint látogatást végző szenioroknak.

A nádudvari ref. fiú- és leányegyesület a múltévi nagyszerű előadása után, mikor a Téli zsoltárt mutatták be, ebben az évben Darvas József „Szakadék” c. háromfelvonásos darabját adták elő február 6-án Nádudvaron szép és nagy sikerrel. Darvas Józsefnek ez a darabja a magyar társadalmi életben idegen hatások miatt került szakadékokat mutatja be, melyek annyira elválasztják egymástól a magyar erőket. Ezek fölé a szakadékok fölé építsen a magyar értelmiség hidakat, hogy újra egy táborban küzdhessen minden magyar. A szereplők egy kivételével elemi iskolát végzett ifjak voltak, mégis olyan átérzésről és magyar értékekről tettek bizonyosságot, hogy a közönség egybehangozva fejezhette ki velük szemben legteljesebb elismerését.

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Segédlelkész csendes napok Békéscsabán. A békésbánati egyházmegye segédlelkészei febr. 2. és 3. napján tartották csendes napjaikat Békéscsabán. A konferenciát Harsányi Pál esperes nyitotta meg és mindvégig részt is vett rajta. Mindkét nap közös bibliatanulmányozással kezdődött és végződött. Dr. Csikesz Tibor nagyváradi vallásnánár Lukács ev. 9:46-48 és Lukács ev. 9:49-50 alapján, Farkas József konventi lelkész Lukács ev. 9:38-45 és I. Kir. 13:1-26 alapján vezette az áhítatokat. A következő előadások hangzottak el: Seres Zoltán szegedi vallásoktató-lelkész: „Interkonnacionalizmus, ökumenikus mozgalom, lelki egység”; Koppányi Gyula békéscsabai lelkész: „A háborús ígéhirdetés és lelkigondozás tapasztalatai”; Gönczy Béla vésztői lelkész: „Ami a vallásoktató személyiségén múlik (Vallásoktatásunk megújulása)”; Kovács Imre sarkadi lelkész: „Egyházi életünk problémái”. Az előadásokat hosszú és részletes megbeszélések követték. Különösen sok áldást nyertek a résztvevők a közös igetanulmányozásokból. A kétnapos együttlét az Úrra figyelés, a befelől fordulás és a testvéri közösség áldott alkalma volt. A békésbánati segédlelkészek nincsenek egyedül, mert egymással találkozhatnak és egymás hite által erősödhetnek.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A Dóczy-leánygimnázium cserkészcsapata nyerte az idei „Vándorszalag”-ot. A Cserkészleányok Lapjának 1943 júliusi számában rövid jelentés számol be az 1942-43. cserkész-munkaév pontozási eredményéről. Az! olvassuk a kis füzetben, hogy az elmúlt iskolai évben az összes magyar leánycserkészcsapatok közül a legjobb munkát a Lórántffy Zsuzsanna debreceni Dóczy-intézeti leánygimnáziumi cserkészcsapat végezte, kiváló agilis vezetője, Dr. Mester Istvánné Almássy Irén és Kaszás Janka vezetésével. Nehéz feladat volt a sok magyarországi csapat között az első hely elnyerése és hogy ez a csapatnak mégis sikerült, ez a Dóczy-intézetben folyó komoly és az átlagnál jóval magasabb színvonalú nevelői munka eredménye. Elsőrendű munkájuk jutalmául ebben az iskolai évben ez a csapat kapta meg a mintegy két méter hosszú, gyönyörű, széles nemzeti színű selyemszalagot „A legjobb leánycserkészcsapatnak” felírással. A szalagot Lindenmeyer Antónia országos elnök meglehangú levél kíséretében a napokban küldte meg Dr. Mester Istvánné vezetőtestvérnek. Ez a szép elismerés buzdítsa és lelkesítse őket további értékes munkájukban! Ugyanitt olvassuk azt is, hogy a második helyen a második kitűnő csapat ugyancsak a Dóczy-intézet egyik kiváló gárdája: a Bornemissza Anna-csapat a polgári leányiskolánál, melyet a vezetésre a fentiekhez hasonlóan rátermett kitűnő pedagógus: Bunyitai Klára vezet. Legyen Isten áldása mindnyájukon!

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

Sütő Zoltán törökszentmiklósi kántort a kisújszállási egyház presbitériuma egyhangú lelkesedéssel meghívta az orgonista-kántori állásra. A kitűnő kántor helyét rövidesen elfoglalja.

A kisújszállási egyházban az önkéntes adományok évi összege (nem számítva a perselypénzeket) 23.206 P volt, melyhez hasonló az egyház történetében, a múlt század elejéig visszamenve, sohasem volt. Ez az összeg tizenötösröze a múltévinek és ötvenszerese az öt év előttiének. Ez összegből több mint 3400 P csak a vasárnapi iskolára befolyó önkéntes adomány. Ahol a lélek ébred, ott a segítő kéz is dolgozni kezd.

NAGYBÁNYAI EGYHÁZMEGYE.

A Nagybányai Református Egyházmegye Nőszövetsége január 24-én konferenciát rendezett Szatmárnémetiben, hogy e mai, megpróbáltatásokkal teljes időben minél világosabban lássák meg református asszonyaink, hogy csak az Isten Igéjének vezetése mellett tölthetik be hivatásukat úgy a család, az egyház, mint a nemzet életében. Oláh Sándor esperes Hab. 2:1. alapján tartott megnyitó áhítatot. Darányi Istvánné Kiss B. Júlia „Az egyetlen szövetség” címen tartott előadásában reámutatott arra, hogy Isten velünk kötött szövetsége nem érdekszövetség, hanem a Krisztusban bennünket kereső szeretet és ez a szeretet indíthatja el a női lelket az igazi szolgálatra. Dr. Ilyés Endre theologiai tanár arról tartott előadást, hogy minden

közösség, bármilyen magasztos céllal hívták is életre, a megszokottság üres külsőségévé válik, ha nem Isten igéje által megvilágosított szemmel munkálkodunk benne. Papp Zsigmond egyházmegyei missziói előadó, a nőszövetség céljáról beszélt, ami nem jótékony célú mulatságok rendezése, hanem az egymás terhének hordozása, Isten igéjének szolgálata. Gulya Géza egyházmegyei főjegyző Máté 6:14. alapján tartott áhítatával fejeződött be a konferencia. Hisszük, hogy nem volt hiábavaló ez a rövid találkozó, melyen 114 asszonytestvérünk vett részt lelkipásztorokon kívül. Nőszövetségeinkből eleven, lüktető élet áradhat ismét, hogy betöltse hivatását, s drága gyümölcsöket hozzon az Isten dicsőségére. És hogy ez valóság lesz, bizonyítja az is, hogy Kőszegremete Nőszövetsége ott a konferencián, a barátokai missziói telepre egy ágy teljes felszerelését vállalta magára.

NAGYKÁROLYI EGYHÁZMEGYE.

Valláspedagógiai konferenciát tartott Nagykárolyban január 26-án a nagykárolyi egyházmegye, melyen a lelkipásztorok és tanítók majdnem teljes számban jelentek meg. A konferenciát Peleskey Sándor esperes áhítat tartásával nyitotta meg. Előadást tartott Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész „Vallásos nevelés, oktatás, gyermek-pasztoráció szörványokban és tényekben” címmel. Vörös Zoltán genesi lelkipásztor az I—II. o. anyag feldolgozásának módszerét ismertette, s ennek végeztével Jakab István nagyecsed-i vallásoktató-segédlelkész mintatanítást mutatott be a II. o. anyagából. Fodor József mérki igazgató-tanító az énektanításról értekezett, s gyakorlatilag is szemléltette: hogyan lehet minél gyümölcsözőbben kihasználni a rendelkezésre álló csekély időt az énektanításban. Értékes hozzászólásaikkal sok megszívlelendő gondolatot nyújtottak Szűts Antal, Peleskey Sándor (Börvely), Orbán Elek lelkipásztorok. Orosz Árpád mb. szakelőadó a legsürgősebb adminisztratív jellegű teendőket ismertette.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

Százazberekben január 23-án bensőséges ünnep keretében iktatta be Darányi Istvánné Kiss B. Júlia az Országos Leány Szövetség tagjai sorába a Százazberek Református Leány Egyesület tagjait. A tagavatás a délelőtti istentisztelet keretében történt, melyen az Igét Dr. Illyés Endre teológiai tanár hirdette II. Móz. 2. 4 alapján. Délután Darányi előadást tartott „A Biblia a református nő életében”. Az előadáson nemcsak a leányok, hanem a gyülekezet asszonyai is szép számmal vettek részt. Este vallásos ünnepély fejezte be a napot, melyen a leányokon kívül az Ifjúsági Egyesület tagjai is szerepeltek.

HALOTTAINK

Jánossy Imréné Háló Edit, nagyhódosi (Szatmár megye) lelkésztestvérünk hitvese, áldásos élete 22., boldog házassága 3. évében folyó évi február hó 4-én, rövid szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. A korán elköltözött, nemeslelkű kedves kis papnét férjén kívül két kis leánykája, szülei, testvérei, nagyszülei és kiterjedt rokonsága gyászolja, a nagyhódosi gyülekezettel együtt. Február hó 7-én, a debreceni Köztemetőben helyezték nyugalomra. Meghatódott szívvel helyezzük mi is kegyeletünk immortellavirágait a sírhalmára: „kedvest a kedvesnek!”
A. B. F. R. A.

KRÓNIKA

Nőszövetségi alakulás egyházkerületünkben. D. Dr. Révész Imre püspök február 2-ára Debrecenbe összehívta az egyházkerület nőszövetségének vezetőit. Az alakuló gyűlés a Kollégium kistanácstermében volt. Megjelentek: D. Dr. Révész Imréné, Papp-Szász Lajosné, Dr. Makkai Sándorné, Uray Sándorné, Dr. Ferenczy Károlyné, Bartha Lászlóné, Molnár Zoltánné, Váczy Margit, Harsányi Pálné,

Vadai Béláné, Dr. Szász Imréné, Szabó Zoltánné, Kiss Lajosné, özv. Soós Józsefné, Osgyáni Józsefné, Dr. Sarvay Elekné, Kanizsai Jenőné, Peleskey Sándorné, Percz Istvánné, Török Józsefné úrasszonyok, továbbá Dr. Makkai Sándor egyetemi tanár, Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző, Uray Sándor debreceni lelkipásztor, Vadai Béla esperes és Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész.

A Nőszövetség „első feckéje”. Az egyházkerületi nőszövetségi szerv megalakulása után, azonnal kiröppent annak első feckéje. A Debrecennel szomszédos nagylétfai gyülekezet nőszövetsége meghívta Uray Sándor debreceni református lelkipásztort, Lapunk felelős szerkesztőjét, ki ott igen népes gyülekezet előtt, február 7-én délután előadást tartott a nőszövetségről. A nagylétfai nőszövetség régóta áldott munkát fejt ki, s most további előadókat is szándékoznak meghívni.

Nőszövetségi rovat a Debreceni Protestáns Lapban.

Az egyházkerületi nőszövetség elnökségének kérésére főtiszt. Püspök úr hozzájárult örömmel ahhoz, hogy a nőszövetség ügyének egy külön önálló rovat legyen szentelve Lapunkban. Ez lesz az összekötő kapocs az egyházkerületi központ, az egyházmegyék és az egyes gyülekezetek nőszövetségi szervezetei között. Az új rovat vezetését Tamás Ferenc missziói lelkésztestvérünk látja el.

Helyesbítés a debreceni reverzális-ügyről megjelent cikkhez.

A Debreceni Protestáns Lap folyó évi 5. számában „A debreceni református egyház szomorú reverzális-statisztikája” címen megjelent cikkhez kénytelen vagyok a következő helyesbítő közlemény leadását kérni: 1. Téves a cikknek az az állítása, hogy az 1943. évben 15 veszteségünk lett volna. Ezzel szemben az a tényállás, hogy megegyezés nélkül 144 házasságot kötöttek, reverzalist adtak kárunkra 114, javunkra pedig 109 esetben. A veszteség tehát *nem 15, hanem csak 5*. Ez is baj, de ha a közvélemény elé jövünk vele, akkor a pontos adatokat közöljük. 2. Téves okoskodás az, hogy mivel Debrecenben a reformátusok arányszáma kétharmadrész, ennél fogva a reverzálisoknak is ebben az arányban kellene megoszlanuk. Eltekintve ugyanis attól a köztudomású ténytől, hogy a kisebbség rendszerint aktívabb és agresszívebb szokott lenni, nem szabad felednünk, hogy Debrecenben nemcsak idevaló emberek szoktak reverzalist adni, hanem más vidékekről jövők is. Az ország arányszámot kellene akkor alapul venni, ha már erről beszélünk. Véleményem szerint azonban az egyetlen számadat, melyből kiindulhatunk, csak a tényleg megkötött házasságok száma lehet. 3. Az 1943. évben áttértek hozzánk 57-en és kitértek tőlünk 25-en. Itt tehát 32 főnyi nyereség látszik, szemben az 5 főnyi reverzális-veszteséggel. Túlzottan látszik tehát az évi veszteséget „legalább is évi 500 lélekre becsülni”. 4. Végül meg kell mondanunk, hogy a debreceni református egyházközség szolgálatában jelenleg 42 palástos lelkész buzgólkodik. Egy lelkészre tehát kb. 2000 lélek esik. Mielőtt tehát a lelkészi állások számának szaporítására gondolnánk — ami kétségtelenül még mindig igen kívánatos lenne —, előbb a most meglévő 42 értékes munkaerőnek kihasználását kell megszervezni.*

Dr. Juhász Nagy Sándor.

*A 42 palástos lelkész közül csak 11 lelkipásztor az, aki teljes erejével és idejével gyülekezeti munkát végez, az egyházi-részi és tanyai segédlelkészek csak félidejével, mert feleidejük hitoktatásra fordítatik; a vallásoktató-lelkészek teljes óraszám-mal vallást tanítanak, s csak kisegítésképpen végeznek lelkészi szolgálatot. Legjobb tudomásunk szerint a 42 munkaerő kihasználása, a lehelőség határain belül meg van szervezve. (Szerk.)

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

473—1944. szám. TÁRGY: Polgári iskolai magánvizsgálati időközök megállapítása.

KÖRLEVÉL

a polgári iskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 142.818—1943. VIII. 4. szám alatt valamennyi tankerületi királyi főigazgató úrhoz, a polgári iskolai magánvizsgálati időközök megállapítására vonatkozólag a következő rendeletet küldte:

A 141.133—1943. VIII. 4. számú rendeletben úgy intézkedtem, hogy félévénkénti határidőben csak az a tanuló bocsátható magánvizsgálatra, aki a polgári iskola megelőző osztályát legalább általános jó tanulmányi eredménnyel végezte. Felmerült esetből kifolyóan — hivatkozott rendelet helyes értelmezése végett — értesítem Méltóságodat, hogy az a tanuló, aki a megelőző osztályt általános elégséges eredménnyel végezte, a következő osztályból csak egy év múlva tehet magánvizsgálatot.

Felhívom polgári iskoláink igazgatóságait, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 142.818—1943. VIII. 4. számú rendeletéhez alkalmazkodni szíveskedjenek. Debrecen, 1944 február 3.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
522—1944. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Csepreghy Béla marosvásárhelyi, Klastrom-út 21. sz. alatti lakos kérelmére elrendelem nevezett anyai nagyapja és nagyanyja születési és házassági anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Ismert adatok a következők:

Hegyváry Sándor született 1822 körül. Szülei ismeretlenek.

Lovász Hodosy Mária született 1830 körül. Édesapja neve: Hodosy György, anyja neve ismeretlen.

Házasságot kötöttek 1847—1857 között.

Valószínű, hogy a keresett nagyszülők Bihar vagy Szaboles vármegyék területén, vagy valamelyik szomszédos vármegyében születtek.

A bejegyzések megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki egy-egy kivonat megküldéséért 25 P kutatási díj fizetését ajánlotta fel.

Debrecen, 1944 február 10.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17. Püspöki hivatal, Postafiók 65.) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A berettyóújfalui református polgári leányiskola igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett tanári állásra. Pályázhatnak magyar-német szakos protestáns vallású polgári iskolai tanárnők. Az állás államsegélyes, így a megválasztottat állásában a vallás- és közoktatásügyi miniszter erősíti meg. Előlépés, illetmény az állami tanárokéval azonos. Kérvények beadási határideje a hirdetés megjelenésétől számított 21 nap.

Hajdúböszörmény református egyházközség presbitériuma az 1944 január 15-én meghirdetett 43. számú „Rókaháti” tanyai tanítói állás pályázati hirdetését a Lap megjelenésétől számítva 21 napi határidővel megújítja.

A magyarhomorogi református egyházközség pályázatot hirdet 21 napos határidővel a lemondás folytán megüresedett III. sz. tanítónői állásra. Fizetés törvényes. Női pályázó hiányában férfit is megválasztunk. Református Lelkesi Hivatal, Magyarhomorog, Bihar m., u. p. Körösszakál.

A nyírbohátai református egyházközség a tanév végéig helyettes tanerőt keres, fizetése törvényszerű. Református Iskolaszék.

Petneháza református egyházközsége pályázatot hirdet II. sz. tanítói állására. Fizetés és köteletség törvényszerű. Nők is pályázhatnak. Pályázati határidő 21 nap. Református Iskolaszék, Petneháza.

Tunyog református egyházközsége e lap november 28-i számában megjelent pályázati hirdetését férfitanítói állásra vonatkozóan 21 napi határidővel megismétli.

TARTALOM:

Uray Sándor: Nőszövetség
A tiszántúli református egyházkerületi nőszövetség megalkulása
Hírek az egyházmegyéből — Halottaink — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1944—439.

KISS FERENC

Telef.: 384-447.

ötvöstanár, ref. presbiter

BUDAPEST IV., HARISBAZÁR-U. 3.

Úrvaesorai és keresztelési edények,
nászajándékok, ékszerek stb.

Törött tárgyakat javítok, becserelek. Aranyozok, ezüstözök.

Szövetek, selyme,

függönyök, függönykelmék, retikülök, kötött-
árak, női és férfifehérnemiek, rövidárak
nagy választékban.

PETRIK KÁROLY DEBRECEN,
női és férfi divat üzlete Ferenc József-út 25.

DR. ERDŐS JÓZSEF:

„HEIDELBERGI KATÉ” 12. kiadása
ÚJBÓL KAPHATÓ. Ára: 60 fillér

DR. ERDŐS KÁROLY:

„AZ ÉN VALLÁSOM” 6. bővített kiadása
MEGJELENT. Ára: 1— pengő

MEGRENDELHETŐ:

Méliusz

KÖNYVKERESKEDESBEN

Debrecen, Ferenc József-út 26.

MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon: 14-96, 23-70, 23-71.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök fel, ósítása
értékpanírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI
PALAST
ÉS SÜVEG
KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN
FÉNYES
ILONA
RIMASZOMBAT